

**AN LAOIDHEADAIR GAELIC
NA AIN SPIORADAIL, LE
UGHDAIREAN EAGSAMHAIL,
AN DARA CLO-BHUALADH**

Published @ 2017 Trieste Publishing Pty Ltd

ISBN 9780649130818

An Laoidheadair Gaelic na ain spioradail, le Ughdairean Eagsamhail, an Dara Clo-Bhualadh by Various

Except for use in any review, the reproduction or utilisation of this work in whole or in part in any form by any electronic, mechanical or other means, now known or hereafter invented, including xerography, photocopying and recording, or in any information storage or retrieval system, is forbidden without the permission of the publisher, Trieste Publishing Pty Ltd, PO Box 1576 Collingwood, Victoria 3066 Australia.

All rights reserved.

Edited by Trieste Publishing Pty Ltd.
Cover @ 2017

This book is sold subject to the condition that it shall not, by way of trade or otherwise, be lent, re-sold, hired out, or otherwise circulated without the publisher's prior consent in any form or binding or cover other than that in which it is published and without a similar condition including this condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.triestepublishing.com

VARIOUS

**AN LAOIDHEADAIR GAELIC
NA AIN SPIORADAIL, LE
UGHDAIREAN EAGSAMHAIL,
AN DARA CLO-BHUALADH**

AN

LAOIDHEADAIR GAELIC

85

ORAIN SPIORADAIL,

12

UGHDAIREAN EAGSAMHAIL,

AN DARA CLO-MHARAIDH.

Beim bairneachd aig a' mhac-samhail le Dòmhnall Òrdaigh
mòr-ghràidh, nach còidid fìrinn rìnnidh, 's an t-àrd-ghràidh, a' dèiligeadh
air a' Phàrtaidhean.

Gàidhealtach fìrinn Òrdaigh, gu sìobhaltaibh,
Ann crìochan gearr crìoch a' t-òrdaigh a' dèiligeadh
le Sàibh, le Òrdaigh, 's le Òrdaigh gu sìobhaltaibh.
Ag b' fìrinn eile do Òrdaigh a' dèiligeadh.
CAL. III. 10.

TO WHICH IS ADDED,

SHORT TRACTS ON THE REFORMATION;
THE INVASIONS OF COLL MACDONNELL,
OF ARDYLISHIRE—AND ALSO BY ALEXANDER
HIS SON, IN CONJUNCTION WITH
THE ATHOLONIANS.

GLASGOW:

PRINTED BY W. R. JEFFES, AND DAVID HURBERTSON, BRONGATE,
ROSETH TAYLOR, ADEVEL STREET,
AND DENNIS SENEEDY, GREAT CLYDE STREET.

[Price Three Shillings.]

TO THE READER.

THE Editor takes the liberty to apologise his readers that, in consequence of severe indisposition, he was unable to devote the necessary attention to the correction of this press, and hopes they will also excuse him for having deviated from the orthography that is of late admitted to be the standard, he being of the old school, and not in the practice of reading the language for many years, occasioned this defect. In this he may be partly right and partly wrong in not using the labial pronunciation in place of the dental and guttersl, which is more natural and emphatic to gratify a Celtic ear, and in unison with the true sound of pronouncing the language.

Eiridh gach dlàbhair be lùrdar crùn,
Gu fàcain naire do gach garò is toll;
Cu nàs thia iondun ann an tìr nam beò?
N' as urra thòileachadh luchd gollann-po?

CONTENTS.

	Trath d'fhéidig	A'réamh fhuilseas
Fáiní Liam Mhuir, le sgeul cuimhne,	1	13
Bean a Bhuirra, le sgeul cuimhne,	64	7
Jain Chaimbeul Seolair,	84	1
Easbaig Éneoghaidheal le sgeul cuimhne, air féin, agus air na Fhéim,	92	1
Mae-an Leora le sgeul cuimhne, agus creach Cella Domhailach an Faraighaidheal,	101	2
Mae-cúthúich, le sgeul cuimhne,	113	1
Daibhídh Mae Ealair le sgeul cuimhne,	123	1
Laidhean o'n Bhearla air son lu an Tigherna,	129	4
An Boigh-rudh an tomhas Raon,	134	1
An Craithachadh,—na lúib na seoladain,	135	6
Measraíod, an comhrá' deise,	139	1
Stáin a Bhiobail,	144	1
Doghadh Camarach, sgeul cuimhne an Bru- nalar'-an Galsgenh agus an Geambadh,	148	3
Clár-féidhí' Bheal Comma og nam Gaid- heal,	164	1
Orán Robert Donn an baird Aiceach,	168	1
Aistíog Mairi o'n Bhearla,	169	1

ROIMH-RADH.

Comh-cheanglar ri so cearran do'n Roimh-radh a chuir an t *urraic* *John Mac Julius* Ministear an t Seisgeill ann *an Engleis & Chohist ann Glas-coha'* ann na Leabhar Laoitheaca.

Is e seinn moladh do *Dhia* ann do na gnìomharan is airde do'n nòradh dhladhaidh, agus thair each uile is feisge dainh do neamh—nìmasin bu choir a dheanadh le urram noomb, thackd crìche, agus acibhneas anama. Chum is gu deanamaid so air modh ceart agus taitneach do *Dhia*, tha *an Spiorad noomb* a' seoladh dhuinn feum moladh Col. 3 agus Eph. 5. Ag seinn le gras ann ar crìdheachan, agus ocol a dhianamh ann ar crìdhe do'n *Tìghearna*. Tha na focall sin a ciallachadh, *an sheinn moladh do Dhia* gur coir dhuinn ar 'n intinn a shuidheachadh agus a chlaonadh leis a nì sin a sbeimias sinn, agus ar crìdheachan a bhli gabhadh air adhadh maille ris an *Crua seachaidh* le fier dhiadhachd, tuigse, suaidheachadh agus giùrdachas anama chum *Dhe*.

Is dèimhin gur e Cantabeacan agus Laoitheacan scriptair is tomchaidhe chum moladh *Dhe*. Ach ge d' nach eil na Laoitheacan so air an tarraig gu h ionnan o'n scriptur, gillendh ata anna coilleireachd scriptuir, na ghlachd sìoraich, fulangas, agus has *Chriosd*, agus ucran do fhocall scriptair.

Tha na Laoitheacan so a lèibidh gu h araid mu chùipeir an *Tìghearna*, na phènnas agus trualghe each neach nach ullmhuich iad fein gu a gabhadh gu

h-ionchuidh. Mu theacht ann an staid beal chum an t saoghal so ; mar ghubh e ar n'ullach, ar 'n amh'ar agus ar peann-na air féin. Ag cor an ecáil gu bliail gach ní tha air neamh agus air thalamh fo a smachd tríd ais-círidh—ag innse ge do dh'fhuing e air ar son, nach gabh e ri lócal níirt, meairle, mead-taireachd, mísg, breugan, eal-cháineadh, míonnan, ardan, stríopachas, iedhol-aoraidh, ann-saoghaltachd, *mar sía síos*, mar dean had iompachadh agus leas-achadh beatha. Ag nílachadh gach gne pheacaidh a theigsin, an saoghal fhuathachais, agus aobh-neas bité-bhann na h aitim a sheallbhúicreas an t ionad sío ;—agus uabhasachd ífrim ;—agus trasgbe shíoraich na maintir a gceibh has ann nam peacaidh—man chruthachd, agus mar tha gach ní tha air nachdar, na *crúwe* gu leir chum féum míle an duine, chum is gu coisucada e síth shíoraich da amam air neamh. Tha íomadach doigh air *Dia* a mhóladh ; is had so na níthe a tha focall Do ag iarraidh a choimhead agus a tha sheirbhiasaich míle a' teagtag. Mar an ceudna tha na *Leoidhean* so ag taisbeanadh bron *Cóiríoch*—amharadh,—a dhearadh,—a chneidhibh,—fhuil,—a bhas,—allacadh,—ais-círidh,—eidear-ghuidhe,—ath-phléicéil,—íomad míseach sholasach do na fíreán, agus bagradh uabhasach do na h aingéil.

Is had so na níthe a tha *neamh* agus *talamh* ag tobhairt geill. Tha síon a' fáicinn gur e so ceann abhair *Leoidhean* síoraich na h aitim a tha air an smoradh air neamh, agus *seo aingéil* mar an ceudna, Taisb. v. 9, 11, 12. " Agus chum (sheinn) had *oran* "*naoith*, ag ruidh, is airdhí thusa air an leithdar a "*ghluasadh*, agus a sheulachan fhuaghadh, do léirigh "*gu'a do nílachadh thu*, agus gu'n do smor thu "*sinne do Dia* le t fhuil éin, *as gach míle threidh*, "*agus thoirmpaidh*, agus chitragh, agus *chúicéach* "*Agus chuala mí guth síoraich aingéil timchíoll na "**ráig-charach*, agus bí an áireamh *deich míle*.

- " *agus milt do mhiltibh* ; Ag tadh an guth ard—*Is*
 " *airibh an t-uain a chuiribh mhacbhaidh air cinnchead,*
 " *agus saibhreas, agus glóis, agus neart, agus*
 " *urram, agus glóir, agus moladh fhótarain.*"
- " Milt do mhilti aingeal shuas air neamh
 " Sna shocradh dhe' gach cinnchead is gach treamh
 " 'Seinn dhá do *Chríost* le ceiream slonaidh binn
 " *Sairidh ant Uan fhuaic bas air moladh 's gradh*
 " *gach linn.*"

Agus air an doladh eadna bo ebole dhoibh a bhí
 nan ceann aobhair sonraichte d'ar 'n *Orain speoraibh*
 s tha air tálamb.

An uair a tháinig an dhá naomh glótreimhor sin
Móis agus *Eliás* aruas chum feithcadh ar an *Tig-*
hearna, be an seanchais ag iarradh air bas agus
 fulangas *Chríost* Luc. 9, cab. 31. B'e sin a bhá iad
 a gnáthcuidh air neamh, agus a bhá iad air an toirt
 suas dhá gu siocaidh.

'Nóair a labhair an *Tighearna* rau bhás si *dheis-*
cioble, agus a dh'ordaigh e dhoibh gna' chumhac
 choimben' air an ní sin, an tra' bhá e ullamb chum
 fulangas, seadh chum a bhás, tha e air innse dhoinn
 gu do sheinn e *Leoidh*, agus gu do sheinn a *dheis-*
cioble leis, Mat. xxvi. 30. Agus air dhoibh *leoidh*
 a sheinn, chaidh iad a mach gu slúidh nan ceann-ola.
 Tha sin a' teagasg dhoinne *Leoidhsean a sheinn* nu
 bhás gradhach agus fulangas ar *Fear-spoiridh* ghair-
 mhor. Is e ar buannacht agus ar uorshonas eadaine
 chumail air bas *Chríost* nu 's gach non dléasnae,
 agus fea' gach non eam d'ar beathu :—Agus tha e
 na mhodh ro' ionchuidh chum na críche so, a bhí
 tle a' seinn nime-sua, or is e so uor shaothair
 agus gnáth eadaine chum na neamh air neamh. Comas
 is cois d'ar beatha bhí ann an *Eogháin* na d'fheuch
 dhá air talamh, ach uorim, oileannchaidh chum *Orain*
 -bhioridh iontachadh, chuid na h-*Leoidh* chad

shéirteach air ceannib, an ordá' chom ar'u ullachadh gu dol air ar'u adhaidh.

Bha fios nach ní ar *Staxigheas* beannaichte air feumalachd bhí ag ionradh agus a cuimhneachadh air a bhas-sua tríd uile láithean ar beatha, chom pesradh a chumail ann siar cas-onair, chom gach uile gúras críosaídh a bheotnachadh, agus chom gach uile dhlasnas nuomh a ghradhachadh;—Utmesla cha leigeadh e da phobull a bhí beo gun chomharan agus talsbennáibh air a bhas gradhach nu chomhair an sul, chom is gu d'fhogadli iad grada dhá,—gun gun' ionradh iad air,—agus gu deamach iad do réir eisimpleir,—ann gu deireadh an t saoghail.

Cha d'fhog *an Tighearna* cuimhneachan dulun an aon da ghluimharan agus da Oifigín, mar thug e air a shagairteachd,—a Bhas,—agus soludet do bhíi gun ro' fios níge air feom lathail agus air a bhuanuachal dhainn, iad so a choincid dáemnan air meodhair. Agus cha chuir mí an teagadli iadsan a ní bunadh an amainteachadh,—an eondradh, agus *an ceantairteachal spioradail* gach latha nu na uilbe sin, nach bí le teistias fríamach sin na cho'-fhartachal sholasach dhóibh fadhóidh.

An deáid eisimpleir agus bas ar *Tighearna*, sheinn a dheiscible *Leobhthen* chom móidh *Deo*, agus gu h-grad nu thiomall a bhais gradhach agus fhulan-gala, agus thengaleg iad dácaín' uile gu so a dheanadh mar an ceandá—Col. iii. 16 (fáe toiscach an leathair so) Eph. v. 19. "A' labhairt ribh féin ann an sal-máidh, ann an laeáidibh, agus ann an danáibh spior-a-dail, a' seinn agus a' deamach eóil 'mar críthe do'n Tighearna."—Seim. v. 13. "An bhéil neach sam bith a' fulang uile 'mar meang? deamadh e urnáigh. An bhéil neach sam bith súiluch? *cuimhne e soiles.*" Tais. i. 6. "Dhasan gu robh glóir agus eamachal gu saoghail nan saoghail." Amm.—Rom. xv. 9. "Air an uolhar so áiclichean tha ann meang nan